

Livsmedelsverkets yttrande över remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet angående Hemställen om ändringar i strålskyddsförordningen

Generella synpunkter

Livsmedelsverket har fokuserat yttrandet på de förslagen som rör dricksvatten och/eller livsmedel. Övriga förslag avstår Livsmedelsverket att yttra sig om.

Livsmedelverket tillstyrker förslagen på införande av referensnivå för joniserande strålning från dricksvatten och andra livsmedel samt referensnivå för joniserande strålning till följd av Tjernobylyolyckan i strålskyddsförordningen (2018/506).

Synpunkter på förslagen

Den föreslagna referensnivån för joniserande strålning från dricksvatten, 1 mSv/år, är högre än gränsvärdet för indikativ dos i Livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten (0,1 mSv/år, LIVSFS 2022:12). Det kan dock vara en kommunikativ utmaning för ansvariga myndigheter att informera allmänheten när referensnivå och gränsvärde skiljer sig åt.

Kommunala dricksvattenproducenter och näringsidkare med egen vattenproduktion omfattas av dricksvattenföreskrifterna. Små dricksvattenanläggningar för privat bruk omfattas däremot av miljöbalkens krav och för att stödja privatpersoners bedömning av vad som är en acceptabel dricksvattenkvalitet har Livsmedelsverket tagit fram riktvärden för ett stort antal kvalitetsparametrar. Personer som får sitt dricksvatten från en liten dricksvattenanläggning för privat bruk ansvarar själva för kvaliteten på sitt dricksvatten. Det är denna grupp som kommer att påverkas av införande av referensvärde.

Livsmedelsverket håller med om att en lägre referensnivå än 1 mSv/år troligen skulle kräva alltför omfattande insatser för att hela befolkningen skulle nå ned till referensnivån. Livsmedelsverket ser behov av en genomtänkt kommunikation för att hushåll med enskilda brunnar fortsatt ska vara trygga med sitt dricksvatten. Tydlig information om

2026-04-16

Dnr 2026/00639
Saknr 1.1.3

vilka som berörs av referensvärdet och varför gränsvärde för kommunalt vatten och referensvärde skiljer sig åt bedöms vara nödvändig. Ägare till enskilda brunnar där den effektiva dosen beräknas överskrida referensdosen behöver veta hur det kan utredas och vid behov åtgärdas.

Synpunkter på konsekvensbeskrivning

Livsmedelsverket ser att fler hushåll med enskilda brunnar kan komma att vilja provta sitt vatten med avseende på effektiv dos. För många hushåll kommer det räcka med en screeninganalys av total alfastrålning och total betastrålning, men vissa brunnsägare behöver komplettera med analyser för enskilda radioaktiva ämnen för att kunna få ett mer noggrant värde på effektiv dos. Fler brunnsägare än de som behöver någon typ av åtgärd som filter eller luftning, kommer följaktligen att ha en högre analyskostnad än enbart screeninganalysen för utredningen av vattnet. Därför skulle kostnaderna kunna vara högre för enskilda än vad som anges i förslaget.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Christina Nordin. I den slutliga handläggningen medverkade avdelningschef Kristina Ohlsson, tillförordnad enhetschef Emelie Elin, rättschef Elin Häggqvist och handläggare Amelie Fondell, föredragande.

Christina Nordin

Amelie Fondell

Kopia

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet